

93866 - Vaktini veya hükmünü bilmeyerek orucu bozan bir şeyi yapmak

Soru

80425 nolu soruya yönelik verdiğiniz cevabı okudum, bende soru soran kardeşimizin aynı problemi yaşadım. Ancak benimle onun arasındaki fark şudur; yemek boğazıma vardığında yutardım ve bunun orucu bozmadığını zannederdim. Çünkü bu yemeğin kaynağı mide ve bende tekrar mideye geri çevirmiş oldum (hükmü bilmiyordum). Ancak daha sonra bana kaza yapmam gerektiğini anladım ancak bu şekilde davrandığım gün sayısını hatırlamıyorum çünkü çok zaman geçti. Şu an bu davranışı bıraktım ne yapmam gerekir?

Detaylı cevap

Madem ki bunun yutulması orucu bozduğunu bilmiyordun sana kaza gerekmez. Çünkü orucu bozan şeyleri bilmemek doğru bir mazerettir.

Şeyh İbn Useymin rahimehullah şöyle dedi: İnsan iradesine bağlı olarak orucu bozan şeyler, ancak üç şartla orucu bozar:

Birincisi: Bunun orucu bozduğunu bilmesi gerekir. Şayet bir insan bilmeden bir şey yerse kaza gerekmez. Cehalet iki çeşittir:

Hükmü bilmemek: örnek olarak insan kasıtlı olarak kusar ancak kusmanın orucu bozduğunu bilmez. Bu durumda cehalet mazeret olduğu için kaza gerekmez. Bunun delili ise Udey bin Hatim radiyallahu anhu yastığın altına iki adet ip koydu; birisi beyaz diğeri ise siyah renginde. Beyaz siyahtan belirinceye kadar yemek yemeye devam etmiştir. Ertesi gün bu durumu Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem'e haber vermiştir. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle demiştir: ayette geçen kelimelerden maksat; iplerin değil, gece siyahlığı ve gündüz beyazlığıdır. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem onun kaza etmesini emretmemiştir. Çünkü ayetin anlamını bilmemiştir.

Zamanı bilmemek: örnek olarak fecrin doğmadığını zannederek yemek yemesi gibi. Ancak daha sonra fecir vaktine girdiğini fark eder. Bu durumda da kaza yoktur. Veya güneş battığını zannederek yemek yedikten sonra güneşin batmadığını görürse bu durumda da kaza gerekmez. Bunun delili ise: Esmâ bint Ebu Bekir radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: "Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem'in zamanında bulutlu bir günde orucumuzu bozduk daha sonra güneşin batmadığını gördük" bu hadisten amaç şayet oruç bozulsaydı kaza etmek vacip olurdu. Kaza vacip olsaydı Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem onlara bunu emrederdi. Şayet bunu emretmiş olsaydı bu bize ulaşır. Çünkü bu şeriatın korunmasındandır. Mademki kaza etmelerine dair bir emir yoksa bu demektir ki oruçları geçerli sayılmıştır. Bu durumda kaza gerekmez. Ancak bu hatayı fark eden kimse lokma ağzında olsa bile yeme ve içmeyi bırakır ve ağzındakini dışarı atması gerekir. Mecmu Fetava İbn Useymin 19/116

İkinci ve üçüncü şart ise: hatırlaması ve istekli olmasıdır.

Sonuç olarak size kaza gerekmez.

En iyisini Allah bilir.